

Med fokus på samarbeid!

**Fagseminar for ressurspersoner i Oslo
19. – 21. september 2008**

I september arrangerte de tre foreningene *Vi som har et barn for lite* (BFL), *Foreningen for hjertesyke barn* (FFHB) og *Landsforeningen uventet barnedød* (LUB) et felles seminar for frivillige medarbeidere. Fokus lå på hvordan organisasjonene kan samarbeide om sorgstøttearbeidet. Helgen var tettepakket av foredrag og gruppesesjoner om ulike tema.

Tekst: Svanhild Telle Beaumont

Foto: Bente Austbø



Besteforeldres doble sorg

Besteforeldre og sorg var temaet for Lene Haraldsens (BFL) sesjon. Hun fortalte kort om "Besteforeldreprosjektet", et tidligere samarbeidsprosjekt mellom LUB og BFL der det ble skapt et møtested for besteforeldre. Spørsmålet "Hvordan nå ut til besteforeldregruppen på best mulig måte" ble luftet i plenum. Parallelt var det et seminar om hvordan man skal lede en sorggruppe.

Marit Lie Hermanrud, mormor til Jesper som døde 23. februar 2005 og Marius på to og et halvt år, holdt helgens første foredrag. Dette var en sterk historie om en mormor som tok på seg hjelperollen der og da. Det tok lang tid før mormor selv tok seg tid til å sørge, det ble en forsinket sorg. Hun måtte jo i første rekke ta seg av sin datter. Hun snakket om hvordan man som besteforeldre har en dobbel sorg. Å se sitt eget barn ha det vondt, i tillegg til selv å ha mistet et kjært barnebarn, gjør fryktelig vondt. Vår mormor hadde heldigvis en god venninne som virkelig stilte opp og som fortsatt gjør det.

Neste foredragsholder var mormor Gunhild Halvorsli Kvear. Hun fortalte sin historie om hvordan livet hadde artet seg fra den dagen barnebarnet, Celina (2 mnd), døde i krybbedød i 2001. Det var en tankevekkende og rørende fortelling. Gunhild fortalte også at "Barne dødsårsaksprosjektet" som familien deltok i var til stor hjelp. Dette var et forskningsprosjekt der det ble gjennomført dødsstedsundersøkelser hos familier som opplevde plutselige og uventede dødsfall i sped- og småbarnsalderen i årene 2001-2004. Her ble det stadfestet at foreldrene ikke hadde noe skyld i dødsfallet. Gunhild tok opp mange dilemmaer besteforeldre kan oppleve når en slik tragedie rammer familien, som for eksempel hvordan man skal formulere seg. Skal man si "er glad i eller var glad i?" Å støtte noen kan være å støtte andre," var Gunhilds erfaring. I en ideell verden hadde det vært ett støtteapparat for foreldre og ett annet for besteforeldre.

Både Marit Lie Hermanrud og Gunhild Halvorsli Kvear er blitt kontaktpersoner i LUB og er tilgjengelig for andre besteforeldre.

Ulike sorgtema i fokus

Grunnlegger av englesiden.com Anita Owren hadde en presentasjon av temaet "Sorg på nett." Hun fortalte at hennes nettforum nå har 368 medlemmer og at gjennomsnittlig 16 nye melder seg inn hver måned. Dette er et aktivt forum og ti innlegg i året er minimumskrav for å delta.



Gruppearbeid på tvers av foreningene var nyttig og spennende.

Fagsjef Bente Eidesmo i Overhalla kommune holdt foredrag om kommunalt kriseteam. Hun fortalte blant annet om hvordan kommunen hadde taklet store utfordringer de siste årene med flere store ulykker og mediekjør. Hun snakket om oppfølgingsarbeidet de driver på flere plan. For eksempel på skolen og i familien, avhengig av behov. Kriseteamet i Overhalla er veldig interessert i å samarbeide med frivillige organisasjoner.

Lederen i Stor-Oslo lokallag i BFL, Mona Degrell, snakket om "Gravid igjen gruppe." Hun har satt sammen en gruppe kvinner som har mistet barn og er gravide igjen. Målet er at de kan møtes og hjelpe hverandre.

Jordmor Bente Guildal fra Ullevål Universitetssykehus, holdt foredrag om hva som skjer ved en dødfødsel sett fra helsevesenets side. Hun fortalte om hvilke prosedyrer som følges; for eksempel planlegging av vaktlister slik at foreldrene skal slippe å forholde seg til for mange jordmødre, om det å ta seg god tid når de skal gi informasjon, at informasjon må gis "dryppvis" og gjentas. Hun kom inn på hvordan de snakker med foreldrene om det å samle minner, obduksjon og understreket at det er viktig å være konkret. Helsevesenet har mange utfordringer og dilemmaer, jordmor har for eksempel ikke lov til å være den som sier at barnet er dødt, det er det legen som må gjøre.

Eline Grelland, pedagogisk-psykologisk rådgiver og prosjektleder for prosjektet *Samtale og lekekasse*, holdt et foredrag hvor hun fortalte om hvordan kassen kan brukes som hjelp i møte med barn i sorg. Prosjektet hun har ledet har skapt et verktøy for LUBs kontaktpersoner i deres møte med barn og unge i sorg. Kassen inneholder ulike gjenstander som skal hjelpe barna til å kommunisere. Eline mistet sin lillebror i krybbedød for 21 år siden. Om barns sorg sa hun blant annet: Små barns sorg dreier seg ikke om krisens

innhold, men forandringer. Barn i sorg er slitne barn, i slitne familier! Barn er samtidige, de går ikke inn og ut av sorgen, de er både glade og lei seg. Hun mente også at mye av det som har blitt skrevet om små barn og sorg er skrevet fra skrivebordet, ikke i møte med barn. Eline hevdet at barn på 2,5 år kan forstå at døden er permanent.

Temaet obduksjon vakte sterke følelser og mange spørsmål som ble besvart av rettsmedisiner og lege Åshild Vege. Et "toveis" foredrag med stort engasjement.

Pappaperspektivet ved dødfødsler ble presentert av forsker Line Christoffersen.

Sorgstøtte fellesnevner

De tre ulike foreningene ble presentert. Foreningsoppbygningen er ulik, men de har sorgstøttearbeid som fellesnevner. Alle tre har fylkes- og/eller lokallag over hele landet. Her er det et ønske om tettere samarbeid hos alle. Det som skiller er at FFHBs medlemmer har syke og/eller døde barn. BFL har hovedfokus på sorgstøtte



til medlemmer/foreldre som har mistet barn i alle aldre og alle dødsårsaker. LUB er til stede for foreldre som har mistet barn i dødfødsel, ved fødselen eller i sine første leveår.

Gruppearbeid på tvers av foreningene var nyttig og spennende. Det ble ytret ønsker om å arrangere felles minnestunder, kurs og samlinger, samt et eget samarbeidsforum hvor man møtes årlig.